

Radan tasoristeyksien poistaminen

Kunnanhallitus 27.10.2025 § 217
525/08.00.00/2025

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Timo Nenonen, puh. 044 740 1410

Taustaa

Siilinjärven läpi pohjois-etäsuunnassa kulkeva Savon rata valmistui 1902. Radalla kulkee päivittäin n. 25 junaa päivässä, joka jakautuu likimain puoliksi henkilö- ja tavaraliikenteeseen. Rata on sähköistetty koko matkaltaan. Junien nopeus radalla on maksimissaan 120–140 km/h tasoristeysten vuoksi.

Savonradan tasoristeysten poistamisen tarveselvitys Kuopio-Kajaani rataosuudelle valmistui vuonna 1998. Silloin Siilinjärven kunnan alueella oli 24 tasoristeystä. Vuosien 1998–2012 välillä poistui 5 tasoristeystä Räisälän alikulkusillan toteutuessa Radantauksen teollisuusalueelle ja Itäkallion alikulkusillan Pöljälle. Niiden lisäksi rakennettiin kevyenliikenteen alikulkusilta ratapihan eteläpään vuonna 2005.

Vuonna 2012 valmistuneeseen Kuopio-lisalmi rataosuuden tarveselvitykseen päivitykseen mennessä tasoristeysten määrä Siilinjärvellä oli vähentynyt yhdeksääntoista. Vuoden 2012 jälkeen tasoristeysksiä on poistettu yksityistieoimituksin ja korvaavien liikenneyhteyksien toteuttamisella radan varteen Toivalassa ja Kasurilassa.

Vuoden 2025 elokuussa Siilinjärvellä oli jäljellä vielä 7 tasoristeystä. Puolipuumilaitoksellisia tasoristeysksiä on neljä - Santala Nuottiniementiellä Säyteenjoella, Taulumäki Taulumäentiellä Kasurilassa, Kokkonen Korventiellä Pohjolanmäessä ja Niskala Mikantiellä Mikassa. Vartioimattomia tasoristeysksiä on kolme - Timo Räisälässä teleliikennemastolle, Tikkala Ruuskalantiellä Pyykankaalla ja Aappola Aappolantiellä Aappolassa. Tikkalan ja Aappolan tasoristeyskset on luokiteltu vaarallisimpaan riskiluokkaan erittäin vaarallisiksi.

Toimenpiteitä tasoristeyskset poistamiseksi on tehty Ratahallintokeskuksen/Väyläviraston toimesta. Kunnasta toimenpiteiden suunnitteluun on osallistunut kunnan tekninen johto sekä kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö. Kunta on osallistunut pienellä rahoitusosuudella ratapihan ohittaviin kevyenliikenteen järjestelyihin sekä jalankululle varattuun alikulkukäytävään Toivalan uimarannan kohdalla, joissa kunnan palveluita ja toimintoja on radan molemmin puolin.

Vireillä olevaan Aappolan ja Tikkalan tasoristeyskset poistamiseen on tehty selvityksiä ja käyty keskusteluja vuosien 2019–2024 aikana Väyläviraston, rataisännöitsijän ja kunnan välillä. Kunta on järjestänyt kaksi tilaisuutta, joiden tarkoituksena on ollut eri osapuolten näkemysten kokoaminen tasoristeysten poistamista varten. Kunta on ilmoittanut 2024 keväällä, että ei osallistu mahdolliseen yhteishankkeeseen siltojen tai alikulkukäytävien rakentamiseksi ja rahoittamiseksi. Kunnalla ei ole suunniteltua uutta maankäyttöä Tikkalan ja Aappolan tasoristeyskset takana. Korvaavat kulkuyhteydet ja koulumatkat voidaan toteuttaa turvallisesti yksityistiejärjestelyin. Kunnan ilmoituksen jälkeen Väylävirasto jatkoi Aappolan ja Tikkalan tasoristeysten korvaamista yksityistiejärjestelyin. Vuonna 2024 päätetystä yksityistieoimituksesta on valittu maa- ja metsätalouden. Yksityistiejärjestelyjen toteuttaminen odottaa maa- ja metsätalouden päätöstä.

Nykyisten tasoristeysten korvaaminen ja turvalliseksi tekeminen on Väyläviraston vastuulla.

Ruuskalantien Tikkalan tasoristeyksessä tapahtui onnettomuus 3.8.2025, jossa menehtyi kaksi ihmistä. Pakettiauto törmäsi etelästä tulossa olevaan henkilöjunaan. Onnettomuuden jälkeen on käyty runsasta keskustelua vielä jäljellä olevien tasoristeysten turvallisuudesta ja turvallisuusriskin vähentämisestä ennen korvaavan tieyhteyden valmistumista. Väylävirasto on tehnyt toimenpiteitä näkyvyyden parantamiseksi mm. kasvillisuuden poistolla.

Kunnan näkökulmasta tasoristeysten poistaminen on ollut pitkäaikainen ja suunnitelmallinen prosessi, joka on parantanut liikenneturvallisuutta ja mahdollistanut myös yhdyskuntarakenteen kehittämisen. Aappolan ja Tikkalan yksityistiejärjestelyjen toteutumisen jälkeen merkittävää turvallisuusriskiä ei henkilöliikenteessä ole Savonradalla. Riskiluokaltaan lievempien puolipuomilaitoksellisten tasoristeysten korvaamisesta eritasoliittymillä tai yksityistiejärjestelyillä ei ole kunnassa tietoa. Santalaa lukuun ottamatta korvaaminen voinee tapahtua vain ali- tai ylikulkusillan rakentamisella ilman merkittävää kiertohaittaa. Jäljellä olevien kohteiden osalta kunta jatkaa yhteistyötä Väyläviraston, viranomaisten ja tiekuntien kanssa turvallisten ja toimivien ratkaisujen löytämiseksi.

Ahmon alikulkusillan toteuttaminen Räisäläntien ja Koskentien välillä on tunnistettu lisäksi tärkeäksi uudeksi yhteystarpeeksi, joka toimisi myös KT75:n rinnakkaisyhteytenä. Sen toteuttaminen vaatisi merkittävän rahoitusosuuden kunnalta.

Siilinjärvellä on myös vähemmän liikennöidyllä Siilinjärvi-Viinijärvi rataosuudella 8 tasoristeystä, joista yhdessä on puolipuomilaitos ja 7 vartioimatonta radanylityspaikkaa. Näistä muutamia on vähenemässä Ruokosuo-Sänkimäki rataosuuden sähköistämishankkeen yhteydessä.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Ennakkoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on tiedoksi merkittävä asia.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä tasoristeyksien poistamista koskevan selvityksen tiedoksi. Kunnanhallitus pyytää maaoikeutta käsittelemään Aappolan ja Tikkalan yksityistietoimitusta koskevat valitukset mahdollisimman ripeasti turvallisten tiejärjestelyiden toteuttamiseksi ja henkilöturvallisuusriskin poistamiseksi. Kunnanhallitus pyytää myös Väylävirastoa kiinnittämään erityistä huomiota vielä jäljellä olevien vartioimattomien tasoristeyksien ylläpitoon. Onnettomuusriskiä voi merkittävästi pienentää tasoristeuksen selkeillä varoitusmerkeillä, hyvän näkyvyyden turvaamisella ja tien huolellisella kunnossapidolla ympäri vuoden.

Kunnanjohtajan muutettu päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä tasoristeyksien poistamista koskevan selvityksen tiedoksi. Kunnanhallitus pyytää maaoikeutta käsittelemään Aappolan ja Tikkalan yksityistietoimitusta koskevat valitukset mahdollisimman ripeasti turvallisten tiejärjestelyiden toteuttamiseksi ja henkilöturvallisuusriskin poistamiseksi.

Kunnanhallitus pyytää myös Väylävirastoa kiinnittämään erityistä huomiota vielä jäljellä olevien vartioimattomien tasoristeyksien turvallisuuteen.

Onnettomuusriskiä voi merkittävästi pienentää tasoristeyksen selkeillä varoitusmerkeillä, hyvän näkyvyyden turvaamisella ja tien huolellisella kunnossapidolla ympäri vuoden.

Kunnanhallitus pyytää Väylävirastoa laatimaan Siilinjärven kunnan alueella sijaitsevalle rataosuudelle suunnitelman radan aitaamiseksi, erityisesti niillä alueilla, joilla rata kulkee lähellä asuinalueita erityisesti Toivalassa ja Kirkonkylän alueella.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanjohtajan muutettu päätösehdotus.

Keskustelun aikana Katariina Syväys ehdotti kunnanjohtajan pohjaehdotuksesta poiketen, että: "Esitän, että päätösesitystä muutetaan lisäämällä seuraava lause: Kunnanhallitus pyytää Väylävirastoa laatimaan Siilinjärven kunnan alueella sijaitsevalle rataosuudelle suunnitelman radan aitaamiseksi, erityisesti niillä alueilla, joilla rata kulkee lähellä asuinalueita erityisesti Toivalassa ja Kirkonkylän alueella."

Ulla Santti kannatti Katariina Syväyksen tekemää ehdotusta.

Keskustelun aikana Tuulikki Hynynen ehdotti, että päätösehdotuksen kohtaan "Kunnanhallitus pyytää myös Väylävirastoa kiinnittämään erityistä huomiota vielä jäljellä olevien vartioimattomien tasoristeysten ylläpitoon" sana "ylläpitoon" muutetaan sanaksi "turvallisuuteen".

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja tiedusteli valtuutetuilta, voidaanko annetut korjaukset hyväksyä yksimielisesti. Kukaan valtuutetuista ei vastustanut asian hyväksymistä yksimielisesti.

Kunnanjohtaja ilmoitti muuttavansa alkuperäistä päätösehdotustaan sisällyttäen siihen edellä mainitut muutosehdotukset.

Kaavoituspäällikkö Timo Nenonen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Asia käsiteltiin kokouksessa esityslistan järjestyksestä poiketen §:n 227 jälkeen.